

De Insulis inuentis

Epistola Cristofori Colom (cui etas nostra multū debet: de Insulis in mari Indico nup inuentis. Ad quas perquirendas octauo antea mense: auspicijs et ere Inuictissimi Fernandi Hispaniarum Regis missus fuerat) ad abbatē nūscum dñm Rappaelez Sancti: eiusdē serenisissimi Regis Theobaurū missa. quam nobis lia ac litterat⁹ vir Aliander d. Losco: ab Hispano ydeomate in latinū conuertit: tertio h'is adaj. ad. cccc. xcij. Pontificatus Alexandri Secū Anno Primo.

Coloniam suscepre prouincie rem pfectam me psecutum fuisse: gratū tibi fore scio: has p'stitui exarare: quere vniuscuiq; rei in hoc nostro itinere geste inuente q; admonē. Incelsimotio die postq; Sidibus discessi: in mare Indicū perueni: vbi plurimas Insulas innumeras habitatas hominib⁹ reperi: quarū oīm p'felicissimo Rege nostro: precomio celebrato: et vespilijs crensis: contradicente nemine: possessione accepti: p'imeq; eorum: diui Saluatoris nomen impositū (cuius frer⁹ auxilio) tam ad hāc q; ad ceteras alias puenim⁹. Eam vero Indi

Gubanahyn vocant. Aliar etiā vnā quanq̃
 nouo nomine nuncupant. Quipe aliam Insu-
 lam Sancte Marie Lōcceptiois. aliam Fernā-
 bonam. aliaz Ibriellam. alia Gubanam. ⁊ sic
 de reliquis appellari iussi. Quāpūm̃ I ea Ins-
 ulam quā dudū Gubanam vocari vidi apuli-
 mus. iuxta etº lirtus occidente versus aliquā-
 tulum proceſſi. tamq̃ cam magnā nullo reper-
 to sine inuēni: vt non insulam. sed cōtinentem
 Chatay prouinciā esse crediderim. nulla tamē
 vidēs opida municipiaue in maritimis sita cō-
 ſint. vnde preter aliquos vicos ⁊ predia rustica:
 cum quorū incolis loqui nequibam: quare si-
 mul ac nos videbant surripiebāt fugam. Pro-
 grediebar vltra: existimans aliquam me viderē
 villasue inuenturum. Deniq̃ videns q̃ longe
 admodum p̃gressus: nihil noui emergebat: et
 huiusmodi via nos ad Septentrionem deferre
 bat: q̃ ipse fugere exoptabam: terris etenim re-
 gnabat bruma: ad austrumq̃ erat in voto cō-
 tendere: nec minus venti flagrantibus succe-
 debāt. cōstitui alios nō operiri successus: et sic
 retrocedens ad portum quendam quem signa-
 ueram sum reuersus: vnde duos boies et no-
 stris in terram misit. qui inuestigarent: esset ne
 Rex in ea prouincia/ vabellus aliquis. It̃q̃ per

tres dies ambulatur: inueniuntq; innumeros
populos et habitatores: paruasq; et absq; villo
regime: quapropt redierunt. Interca ego ita
intellerat a quisdam India: quos ibide sus-
ceperat: quod hmoi prouincia: insula quidem
erat. et sic perrexit oriente versu: et temp stin-
gens litorea vsq; ad miliaria. cccxxij. vbi ipse
insule sunt extrema. hinc alia insula ad orientem
prospici: distantem ab hac Jobana milia-
ribus. lxxij. qua potius sibi spaniam dixit: in ea
q; coecessi: et direxi iter quasi p Septentrioneq;
que ad modu in Jobana ad orientem: miliaria
dixiij. que dicta Jobana et alie ibidem insule
q; feruissime existunt. pcc multis atq; tutissi-
mis et lano: nec alijs quos vnq; viderim copas-
randio portib: est circu data. multi maximi et
salubres hanc interfuerit fluij. multi quoq; et
eminetissimi in ea sunt montes. Quos he insu-
le sunt pulcherrime et varijs distincte figuris: pa-
uier: et maxima arbor varietate sidera lamben-
tiu plene: q; nu q; folijs priuari eredo: quip-
pe vidi eas ita vires atq; decoras: ceu mese
abao i hispania soler ee: q; y alie flores: alie
frutuosae: alie i alio statu: fm vnus cuiusq; q; li-
tate vigeat: garriebat philomena: et alij palie
res varij ac innumeri: mese p houbus q; ipc per
cas decambulab. Sunt pterea in dicta insula

Jobanna septē vel octo palmarū genera: q̄ pce
 ritate ⁊ pulchritudine (quēadmodū cetere oēs
 arbores/berbe/fructusq̄) inuas facile eruperāt
 Sūt ⁊ mirabiles pui⁹/agri/⁊ prata vastissima/
 varie aues/varie mella/variaq̄ metalla:ferro
 excepto. In ea aut quāvispanā supra dixim⁹
 nūcupari: ma rimi sunt mōtes ac pulcri:vasia
 rura/memora/campi feracissimi/seri/pacisq̄ ⁊
 codendū edictisq̄ aptissimi. Porru in hac in
 sula cōmoditas: ⁊ pstantia fluminū copia sala
 britate admira hominū:q̄ nisi quis viderit: cre
 dularitate supat. Multus arbores pascua ⁊ fruct⁹
 multum ab illis Jobane differūt. Nec p̄terea
 Ibuspana diuerso aromatis genere/ auro/ ines
 tallisq̄ abundat. cui⁹ quidē ⁊ oīm aliarū quas
 ego vidi: ⁊ quas cognitiōē habeo: i cole ytri
 usq̄ ferus nudi temp incedūt: quēadmodum
 edunt in lucem. p̄ter aliquas feminas. q̄ so
 lio frondeue aliq̄: aut bombicino velo: pudē
 da operūt: q̄ ipse sibi ad id negotiū parat. La
 rent hi omes (vt supra dixi) quocunq̄ genere
 ferri. carent ⁊ armis: vtpote sibi ignotis nec ad
 ea sūt apti. nō p̄pt corporis deformitate (cū sint
 bñ formati) s; q̄ sūt timidi ac pleni formidine.
 gessāt tñ p̄ armis arū dices sole pūstas: quas
 radicio⁹ basile q̄ dā ligneti sicci ⁊ in mucro
 nē attenuatū figūt: neq̄ his audēt iugiter: nā

sepe euenit cū miserū duos vel trīs homines
ex meis ad aliquas villas: vt cū eaz loquerē-
tur incolis: ex his agmē glomeratū ex Indis:
et vbi nostros appropinquare videbāt: fugam
celeriter arripuisse: despexit a patre liberis et
ecōtra. et hoc nō q̄ cuiuspiam eorū damnū aliq̄
vel iniuria illata fuerit: immo ad quoscūq̄ ap-
puli et q̄bus cū verbū facere potui: quicq̄ d̄ba
bebā sum elargit̄: paup̄ū aliq̄s p̄multa: nulla
mibi facta versura: sed sunt natura pauidi ac
timidi. sc̄ cret̄: vbi se cernūt riuos: om̄i metu re-
pulsio: sunt ad modū simplices ac bone fidei: et
in omnibus que habent liberalissimū roganti q̄
possidet iusticiā nemo: quin ipsi nos ad id pos-
sendum inuitat. Adhuc m̄u erga oēs amorē p̄-
ferunt: et ar̄ queq̄ magna p̄ paruis. minima h̄
re nubilone p̄tenti: ego arm̄ p̄hibui ne tam mi-
nima et nulli^o p̄cū hīce darent: vt sunt lancio/
parapsidū / vitrosq̄ fragmēta / itez clauū / ligule /
quancūq̄ si hoc poterāt adipisci: videbāt eis pul-
cerrima mūdī possidere localia. Accidit enim
quēdam nauitā: tantū auri pondus habuisse
p̄ vna ligula: quātū sūt tres auri solidi: et sic
alios p̄ alios mioris p̄cū: p̄sum p̄ blanquis no-
uiet: et quidā nūmis auris: p̄ q̄b̄ habēdis da-
bāt q̄cqd̄ petebat veditor: putauit cū om̄i
dia et duas auri: vt triginta et q̄draginta bombic

pondo: quā ip̄i iā nouerāt. itē arcuum / ambo-
re / bydrice / volūq̄ fragmēta / bombice: auro tā
q̄ bestie cōparabāt. q̄d quia iniquū sane erat:
venit: dedicq̄ eis multa pulcra et grata q̄ meci
tulerā nullo iteru mēte p̄mio: vt eos mibi fa-
cili^o p̄ciliat̄: fieretq̄ xp̄i cole: et vt sint prout in
amore erga Regē Regnā p̄ncipesq̄ nostros
et vniuersas gētes h̄spanie: ac studēat p̄dres
re et coacernare: ea q̄ nobis tradere q̄b̄ ip̄i ar̄-
fluūt et nos magnop̄e idige m̄o. Itullā h̄ij nozlit
ydolatria: imo firmissime credūt oēs vni: oēs
potētia: oia vniq̄ bona esse i celo: meq̄ inde
cū his nauib^o et nauis descedisse: atz h̄ alo vbi
sui susceptus postq̄ metū repulerāt. Nec sunt
seignes aut rudes: quin summi ac p̄spicacie in-
genij: et hostes qui transiret mare illud sine
admiratione vniuscuiq̄ rei ratione reddunt:
sed nūq̄ viderunt gentē veltias: meq̄ nauē
bmoē ego statim atq̄ ad mare illū pueni: et pri-
ma insula quodā Indos violenter arripui: q̄
sed nūq̄ viderunt gentē veltias: meq̄ nauē
edificet a nobis: et nos p̄ter docerent ea: q̄
ipsi in hīce paribus cognitionē habebant. et
ex voto succellit: nā breui nos ip̄os: et h̄ij nos:
tum gestu ac signis: tum verbis intellexerunt.
magnoq̄ nobis flere emolumento. veniunt mō
mecū in qui semp̄ putant me desiluisse e celo
q̄uis diu nobiscū versati fuerint: bodicq̄ vers

sent. et bi erant piumi: q id quocūq; appellaba-
mus nunciabāt alijs deinceps alijs clara voce
dicētes. Glente venite et videbitis gētes ethe-
reas. Quādoq; tā semie q; viri: tā impuberes
q; adulti: tam iuu enes q; senes: op ossita forni-
tine paulo ante pcepta: nos certatim viscebāt
magna iter supāte caterua alijs cūbi/ alijs po-
tūm afferentib⁹: martio cū amore ac beniuolē-
tia incredibili. Habz vnaqueq; insula multas
scapbas solidi ligni: et si angustae: longitudine
in ac forma nostris biremib⁹ simile: cursu autē
velociores. Regunt remis tantūmodo. Harū
quedā sunt magnae: quedā paruae: quedā t mes-
dio p'ssunt. Plures tamē biremi que remigēt
duodeciginti transiris maiores: cū qb⁹ in oēs
illas insulas: que innumere sunt: traicit. cūq;
bis suā mercaturā exercēt: et inter eos comer-
tia sunt. Aliquae ego harū biremium seu sca-
pbaz: vidi q; debebāt septuaginta et octuagin-
ta remiges. In omnib⁹ bis insulis nulla est di-
uersitas inter gentis effigies. nulla in moribus
arq; loquela: quim oēs se intelligūt admittēt:
que res purilis est ad id qd serensimū Regē
nostrū exoptare precipue reor: scz eoz ad san-
ctam xpi fidem puerisionē. cui quidē quantum
intelligere potui facilissimi sunt et pmi. Vtriq; quē

admodū sum pgressus antea insulā Iobanay
p rectū tramitēz occasus in orientem miliaria
coctū. fm quā viā et initialiū itineris possum
dicere hāc Iobana esse maiorē Angulā et Sco-
tia sil: nanq; vltra dicta. coctū. passū milia:
in ea pte q ad occidentē p'spectat: due: quas
non perij sup sunt pumie: quaz alterā Indū
Anon vocāt: cui⁹ accole caudati nascunt. Tē
dunt in longitudinem ad miliaria. clxx. v. ab
his q; verbo meū Indis pcept: qui omīs has
callēt insulas. Ipsi pane viq; ad fontē rabiidū
pota Ipsi pania a cologna viq; ad fontē rabiidū
Ibincq; facile arguis q quartū. et⁹ lar⁹ qd ipe
p rectā lineā occidentis in orientē traicit: mili-
aria p'inet. vti. Ibec insula ē affectada et affe-
ctata nō spernēda in qua et si aliaz olim vt diti
p inuitissimō Rege nro solenniter possessio-
nem accepit: eariq; imperiū dicto Rege peni-
tus cōmittit: i opozitioni nri loco: atq; omi lu-
cro et cōmercio p'decenti: cuiusdā magisville:
cui Platiutatis vñ nomē dedit⁹: possessionē
peculiariter accepit. ibiq; arcem quandāz eris-
gere exemplo iussit: que modo iam debet esse
pacta: in qua holes qui necessarii sunt viti: cū
omī amoz genere: et vltra annū victu opoztu-
no relict. Sic quadā carauellā: et p alijs p'strūē
p'stā et hac arte q in ceteri peritos: ac eiusdē

insule Regis erga nos benignitatis et familiaritatis incredibile. Sicut enim gentes ille amabilem admodum et benignam: eo quod esset potius me fratrem suum dicit gloriabatur. Et si animi remota reus: et his qui arce manserunt nocere velint: nequeunt: quia armis carere: nulli succedere: et nullum timidi. Ideo dicit arcem tenentes: diciturque puer totam eam insulam nullo sibi imminente discrimine (quod modo leges quas dedimus ac regimine non excedat) facile demerere. In omnibus his insulis ut intellet: qui quoniam tamen pluri acquiescit: propter principes aut reges: quibus viginti habere leges. Et emine magis quam vin laborare videntur: nec bene potui intelligere an habeant bona propria: videntur enim quod vinum habeant alijs impartiri: primum dapes obsonia et huiusmodi. Nullum autem eos monstrare: ut plerique existimabant: sed huiusmodi maxime reuerentia atque benignitas. Hec sunt nigritur ethiopes: habent crines planos ac demissos non degunt ubi radiorum solaris emicat calor. Quod magna namque hic est solis vehementia: propterea quod ab equinoctiali linea distat. Vbi videtur gratius ferre et viginti sunt montium cacuminibus maxime: quod viget frigus: sed id quod emoderant frigiditas: tamen loci fluctuantem rem calidissimam quod frequenter et luxuriose vespunt presidio. Itaque monstra aliquid non videntur eorum aliquid haberi co-

gnitionem: excepta quadam insula *Arabia* nūc
cupata: que secunda ex *Hispania* in *Indiam*
transiretibus existit. quam gens que dam a
finitimis habita ferocior incolit. hi carne bus
mana vescunt. *Arabes* predici biremū gene
ra plurima: quibus in omnes *Indicas* insulas
trauunc/depredāt/surripūt/quecūq; pnt.
Arab ab alijs differunt nisi q; gerunt more fe
mūeo longos crines. vnu arcub^o et spiculis
arundines: firs (vt dicitur) in grossiori pre at
renuatis basilib^o. Ideoq; habet feroces: qua
re ceteri *Indi* inerbauit metū plectuntur: s;
hos ego nibili facio plus q; alios. *Hi* sunt qui
coeunt cum quibusdam feminis: que sole insu
lam *Abarcunū* pum et *Hispania* in *Indiam*
traicentib^o habitant. *Ibe* autē femine nulluz
sui sexus opus exerceat: vnu em arcub^o et spi
cul sicuti d eaz pūgib^o dū munit: sese lami
nis encis q; maria apd eas copia existit. *Ali*
am mibi insula affirmant supradicta *Hispania*
maiorē: ei incolae carēt pūa: auroq; inf alias
potissimū eruberat. *Ibu* insule et aliaz q; vi
di boles metū porio: q; hoz q; dūi testimonij
phibēt. Deniq; vt nri discessus et celeris reuer
siois cōpedit: ac emolumētū breuic^o astringā
b pollicor: me nris *Regib^o* inuicissimis puo
eoz sultū auxilio: tantū auti datur quantum

eis fuerit opus. nū vero aromatus. bombicis.
mastice/ q; apud *Arabum* distat inuicis/ ran
tūq; liqui aloce. tantum suoz hydropylaroz
rum: quantū eozū maiestas voluerit exigere.
Item reubarbarū et alia aromatz genera q; hi
quos in dicta arce reliqui iā inuenisse: atq; inu
uenturos existimo. quiquidem ego nullibi mas
gis sum moratus nisi quantū me coegerūt v^oz
tis: pterq; in villa *Platuitane*: dū arcem cons
dere et tuta omnia esse prouidi. Que et si maria
et inaudita sunt: multo tamē maiora forent si
naues mibi vt ratio erigit subuenissent. *Ulex*
multū ac mirabile boc nec nostris meritis eoz
respondet: sed sancte *Arabiane* fides: nostrorū
rumq; *Regū* pietati ac religioni: quia qd bus
manus cōcē qui nō poterat intellectus: id dūas
me concessit diuitius. Solet em deus suos su
os: quicq; sua pcepta diligūt: etiā i impossibili
bus exaudire: vt nobis i pūia pugit: q; es ple
cunt sum^o: q; baten^o mortaliū vires mime attri
gerāt. nā si hāz insulaz q;uā aliqd sciperit aut
locuti sit: oēs p ambages et plecturas nemo se
cas vidisse ascur: vñ ppe videbat fabula *Igi*
tur *Iber* et *Regia* principes ac eoz regna felicis
suma: citreosq; alie *Arabianoz* pūnce *Salua*
tori dño nro *Iesu xpo* agam^o grās: q; tāta nos
victoria munereq; donauit: celebret. pcellōes

peragant solennia sacra. fessaq; fronte velent
 delubra. Exulcet L'baist' i terris: quædamodū
 in celis exultat: cum tot populorum p'ditas an
 hac animas salutarum tri preuidet. Et etemur z
 nostrū ppter exaltationē nostre fidei. tum p
 pier rerū temporalū incrementa: quoz nō solū
 Hispania sed vniuersa Christianitas est futu
 ra p'ticeps. hec vt gesta sunt sic breuiter enar
 rata. Glorie, Glisbone p'dicte ydus Albarcij.

Cristofor' Lolom Oceane classis Prefect'.

**Epigramma. R. L. de Lorbaria Episcopi
 adontispaulij**

Ad Inuictissimū Regē Hispaniarū

Im nulla Hispanis tellus addēda triumphis:

Atq; parum tantis virib' orbis erat.

Hunc longe Eois regio depressa sub vndis.

Hæcura est titulos Detrice magne tuos.

Unde reperiōi merito referenda Lolabo

Gratia: s; summo est maior habēda deo:

Qui vincēda parat noua regna tibiq; sibiq;

Lex simul fontem prestat esse piūm.

1492
LP8112
C71824

